

รายงานสถานการณ์เกษตรในอิตาลี (Situation report)

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงโรม

ประจำเดือนเมษายน 2569

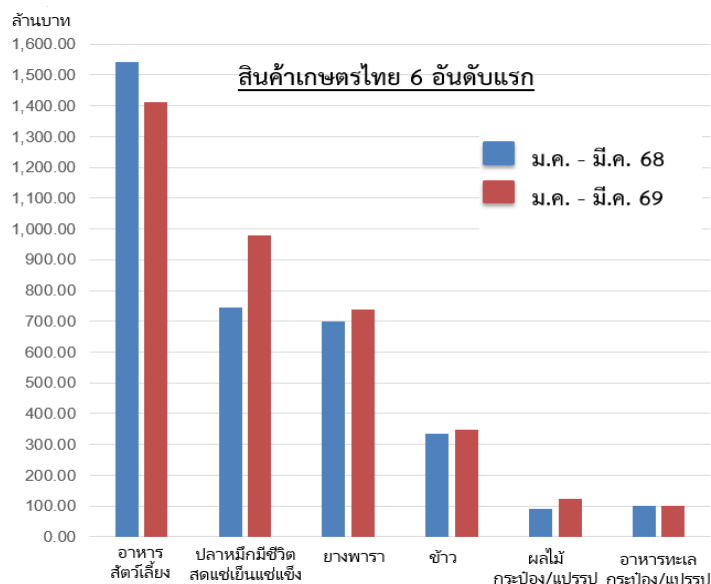
1. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรในอิตาลี

1.1 สถิติการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไทยในอิตาลี

สถิติการค้า อิตาลีมีการนำเข้าสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรจากไทยระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2569 คิดเป็นมูลค่า 4,053.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.12 เมื่อเทียบกับช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2568 (มูลค่า 3,892.86 ล้านบาท) แบ่งเป็น

กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม มูลค่า 2,257.39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.18 โดยสินค้าเกษตรของไทยที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ ปลาหมึกมีชีวิต สด/แช่แข็ง มูลค่า 980.03 ล้านบาท/2,715.54 ตัน มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.78 ยางพารา มูลค่า 738.47 ล้านบาท/11,444.67 ตัน มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.38 และข้าวมูลค่า 347.96 ล้านบาท/10,546.18 ตัน มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.20

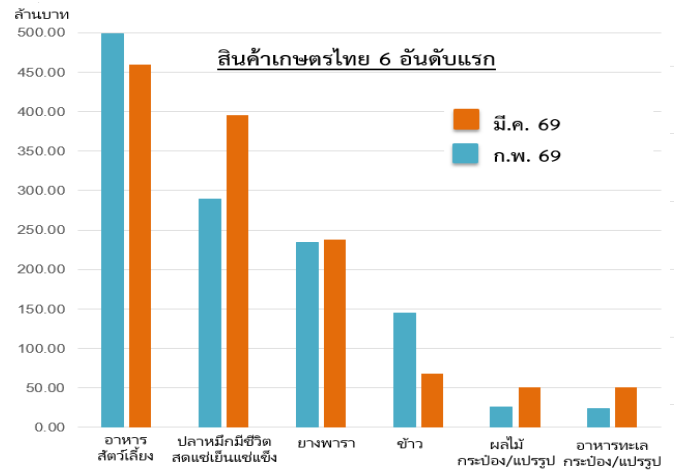
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร มูลค่า 1,795.81 ล้านบาท ลดลงขึ้นร้อยละ 6.26 โดยสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรของไทยที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ อาหารสัตว์เลี้ยงมูลค่า 1,413.32 ล้านบาท/9,275.82 ตัน มูลค่าลดลงร้อยละ 8.31 ผลไม้กระป๋องและแปรรูปมูลค่า 122.25 ล้านบาท/1,646.77 ตัน มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.72 และอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปมูลค่า 100.29 ล้านบาท/1,029.19 ตัน มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06

สินค้าเกษตรไทย 6 อันดับแรก	ม.ค.- มี.ค.68		ม.ค.- มี.ค.69		Δ%ม.ค.-มี.ค.69/ม.ค.-มี.ค.68	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	Δ% ปริมาณ	Δ% มูลค่า
อาหารสัตว์เลี้ยง (HS2309)	9,299.30	1,541.48	9,275.82	1,413.32	-0.25	-8.31
ปลาหมึก มีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง (HS0307)	2,149.94	743.70	2,715.54	980.03	26.31	31.78
ยางพารา (HS4001)	8,858.39	700.78	11,444.67	738.47	29.20	5.38
ข้าว (HS1006)	9,756.68	333.94	10,546.18	347.96	8.09	4.20
ผลไม้กระป๋องและแปรรูป (HS0800)	1,090.64	92.11	1,646.77	122.25	50.99	32.72
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (HS1604-1605)	859.96	100.23	1,029.19	100.29	19.68	0.06

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ (หน่วยมูลค่า : ล้านบาท, หน่วยปริมาณ : ตัน)

1.2 สถิติการค้าเดือนมีนาคม 2569 อิตาลีนำเข้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรจากไทยรวม 1,416.27 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.73 จากเดือนกุมภาพันธ์ 2569 (1,327.01 ล้านบาท) หรือลดลงร้อยละ 7.50 เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2568 (มูลค่า 1,531.05 ล้านบาท) โดยสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่อิตาลีนำเข้าสูงสุด 6 อันดับแรกในเดือนมีนาคม 2569 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปมูลค่า 50.61 ล้านบาท (+112.20%) ผลไม้กระป๋องและแปรรูปมูลค่า 50.78 ล้านบาท (+94.41%) ปลาหมึก มีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็งมูลค่า 395.75 ล้านบาท (+36.78%) ยางพารามูลค่า 237.67 ล้านบาท (+1.33%) อาหารสัตว์เลี้ยงมูลค่า 459.14 ล้านบาท (-7.89%) และข้าวมูลค่า 67.74 ล้านบาท (-53.09%)

ลำดับ	สินค้าเกษตรไทย 6 อันดับแรก	ม.ค.69	ก.พ.69	มี.ค.69	Δ%มี.ค.69/ก.พ.69
1	อาหารสัตว์เลี้ยง (HS2309)	455.72	498.47	459.14	-7.89
2	ปลาหมึก มีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง (HS0307)	294.95	289.33	395.75	36.78
3	ยางพารา (HS4001)	266.21	234.57	237.68	1.33
4	ข้าว (HS1006)	135.81	144.41	67.74	-53.09
5	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป (HS0800)	45.35	26.12	50.78	94.41
6	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (HS1604-1605)	25.83	23.85	50.61	112.20

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ (หน่วยมูลค่า : ล้านบาท)

2. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่น่าสนใจในอิตาลี

Made in Italy : สมาพันธ์เกษตรกรรายย่อยของอิตาลี (Coldiretti) ได้ระดมเกษตรกรกว่า 10,000 คน ชุมนุมที่ด่าน Brenner Pass ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าสำคัญระหว่างอิตาลีกับออสเตรีย เพื่อเรียกร้องให้สหภาพยุโรป European Union แก้ไขระเบียบศุลกากรเกี่ยวกับการแปรรูปขั้นสุดท้าย “final transformation” ซึ่งหมายความว่า หากวัตถุดิบจากต่างประเทศถูกนำมาแปรรูปในขั้นตอนสุดท้ายที่อิตาลี สามารถติดฉลากว่า “Made in Italy” (ผลิตในอิตาลี) ได้ แม้วัตถุดิบหลักจะไม่ได้มาจากอิตาลีก็ตาม

สินค้าที่ถูกกล่าวถึง ได้แก่ มอสซาเรลลาที่ทำจากนมเยอรมัน ซีสจากนมฝรั่งเศส และแฮมจากหมูเดนมาร์ก แต่ถูกนำเข้าและนำมาแปรรูปขั้นสุดท้ายเพื่อจำหน่ายอิตาลี และติดฉลากในชื่อสินค้าอิตาลี ทำให้เกิดข้อกังวลเรื่องความโปร่งใส เพราะผู้บริโภคอาจไม่รู้แหล่งกำเนิดที่แท้จริงของอาหาร

สมาพันธ์เกษตรกรรายย่อยประเมินว่าช่องโหว่นี้สร้างความเสียหายต่อภาคเกษตรอิตาลีสูงถึง 20,000 ล้านยูโรต่อปี โดยเฉพาะในช่วงที่ต้นทุนพลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง และปุ๋ยเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง และยังทำให้สินค้า ultra-processed foods (อาหารแปรรูปขั้นสูง) มีบทบาทในตลาดมากขึ้น หัวใจสำคัญของการต่อสู้คือการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับ “การแปรรูปขั้นสุดท้าย” ในระเบียบศุลกากร ซึ่งเป็นกลไกที่สร้างความเสียหายเปรียบให้กับภาคเกษตรของอิตาลี และบิดเบือนความโปร่งใสของตลาด ซึ่งความบิดเบือนนี้ทำให้ระบบการผลิตอ่อนแอลง และหลอกลวงผู้บริโภค โดยเรียกร้องให้สหภาพยุโรปดำเนินการแก้ไขความบิดเบือนในปัจจุบัน และคืนสิทธิให้ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดแหล่งกำเนิดสินค้าตามวัตถุดิบทางการเกษตรได้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้ วัฒนธรรมอาหารของประเทศอิตาลีเข้มแข็งมาก - อาหารอิตาลีไม่ได้เป็นแค่ “ของกิน” แต่เป็น identity (อัตลักษณ์) ของชาติ เช่น พาสต้า พิซซ่า และชีสท้องถิ่น ล้วนผูกพันกับภูมิภาคและวัตถุดิบเฉพาะถิ่นดังนั้นคำว่า “Made in Italy” จึงไม่ใช่แค่ฉลากสินค้า แต่คือความภูมิใจและความน่าเชื่อถือของทั้งประเทศ ทำให้ประเด็นแหล่งที่มาของอาหารกลายเป็นเรื่องเศรษฐกิจจวบจวนกับวัฒนธรรมที่อิตาลีให้ความสำคัญอย่างมาก

แหล่งที่มา : <https://www.coldiretti.it/economia/made-in-italy-in-10mila-al-brennero-per-cambiare-il-codice-doganale-che-ruba-20-mld-agli-agricoltori>

3. ดัชนีราคาอาหารโลกของ FAO ประจำเดือนมีนาคม 2569

FAO รายงานดัชนีราคาอาหารโลกประจำเดือนเมษายน 2569

ดัชนีราคาอาหารโลก FAO (FAO Food Price Index: FFPI) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 130.7 จุดในเดือนเมษายน 2569 เพิ่มขึ้น 2.1 จุด หรือร้อยละ 1.6 จากเดือนมีนาคม นับเป็นการปรับเพิ่มขึ้นติดต่อกันเป็นเดือนที่สาม แม้อัตราการเพิ่มขึ้นจะชะลอลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ดัชนีราคาน้ำมันพืช เนื้อสัตว์ และธัญพืชปรับตัวสูงขึ้นในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งช่วยชดเชยการปรับลดลงของราคาน้ำตาลและผลิตภัณฑ์นม เมื่อเปรียบเทียบกับระดับในอดีต ดัชนี FFPI ในเดือนเมษายนยังสูงกว่าระดับเดียวกันของปีก่อนอยู่ 2.5 จุด หรือร้อยละ 2.0 แต่ยังคงต่ำกว่าระดับสูงสุดในเดือนมีนาคม 2565 ถึง 29.6 จุด หรือร้อยละ 18.4

ดัชนีราคาธัญพืช FAO มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 111.3 จุดในเดือนเมษายน เพิ่มขึ้น 0.9 จุด (ร้อยละ 0.8) จากเดือนมีนาคม และสูงกว่าระดับเดียวกันของปีก่อน 0.4 จุด (ร้อยละ 0.4) การเพิ่มขึ้นรายเดือนดังกล่าวสะท้อนถึงการปรับตัวสูงขึ้นของราคาธัญพืชหลักเกือบทุกชนิด ยกเว้นข้าวฟ่างและข้าวบาร์เลย์ ราคาข้าวสาลีในตลาดโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 โดยได้รับแรงกดดันจากภาวะแห้งแล้งในบางพื้นที่ของสหรัฐอเมริกา รวมถึงความเป็นไปได้ที่ออสเตรเลียจะมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากนี้ การคาดการณ์ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีในปี 2570 จะลดลง เนื่องจากเกษตรกรหันไปปลูกพืชที่ใช้ปุ๋ยน้อยกว่า ท่ามกลางราคาปุ๋ยที่อยู่ในระดับสูง อันเป็นผลจากต้นทุนพลังงานที่เพิ่มขึ้นและการหยุดชะงักที่เกี่ยวข้องกับการปิดช่องแคบฮอร์มุซ ก็เป็นอีกปัจจัยที่สนับสนุนให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ราคาข้าวโพดในตลาดโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากอุปทานที่ตึงตัวตามฤดูกาล ความกังวลด้านสภาพอากาศในบราซิล และภาวะแห้งแล้งที่ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกในบางพื้นที่ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ความต้องการเอทานอลที่ยังแข็งแกร่ง ท่ามกลางราคาน้ำมันดิบที่อยู่ในระดับสูง และความกังวลอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าถึงปุ๋ย ก็ช่วยหนุนราคาข้าวโพดเช่นกัน ขณะเดียวกัน ดัชนีราคาข้าวอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 โดยมีสาเหตุหลักจากราคาข้าวอินดิกาและข้าวหอมที่ปรับตัวสูงขึ้น สะท้อนต้นทุนการผลิตและการตลาดที่เพิ่มขึ้นในประเทศผู้ส่งออกข้าวส่วนใหญ่ ภายหลังจากการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ในทางตรงกันข้าม ราคาข้าวฟ่างในตลาดโลกลดลงร้อยละ 4.0 ส่วนใหญ่เป็นผลจากความตึงตัวการนำเข้าที่อ่อนตัวลง โดยเฉพาะจากจีน รวมถึงแนวโน้มอุปทานที่ดีขึ้นในประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกสำคัญต่าง ๆ

ดัชนีราคาน้ำมันพืช FAO มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 193.9 จุดในเดือนเมษายน เพิ่มขึ้น 10.9 จุด (ร้อยละ 5.9) จากเดือนมีนาคม และแตะระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2565 การปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากราคาน้ำมันปาล์ม น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันดอกทานตะวัน และน้ำมันดอกคาโนลาที่ปรับตัวสูงขึ้น **ราคาน้ำมันปาล์ม**ในตลาดระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่ห้า โดยได้รับแรงหนุนสำคัญจากแนวโน้มความต้องการใช้ในภาคเชื้อเพลิงชีวภาพที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมาตรการจูงใจด้านนโยบายในหลายประเทศผู้ผลิต รวมถึงราคาน้ำมันดิบที่อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตที่อาจลดลงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงหลายเดือนข้างหน้า ยังเป็นอีกปัจจัยที่กดดันให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ในทำนองเดียวกัน **ราคาน้ำมันถั่วเหลือง**และ**น้ำมันดอกคาโนลา**ในตลาดโลกก็ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยสะท้อนถึงความต้องการที่แข็งแกร่งสำหรับการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปตามลำดับ ส่วน**ราคาน้ำมันดอกทานตะวัน**ได้รับแรงสนับสนุนจากภาวะอุปทานตึงตัวอย่างต่อเนื่องในภูมิภาคทะเลดำ ขณะที่ราคาเสนอขายจากอาร์เจนตินาปรับตัวอ่อนลงเล็กน้อย เนื่องจากกิจกรรมการสกัดน้ำมันที่เพิ่มขึ้นตามฤดูกาล ส่งผลให้อุปทานเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น

ดัชนีราคาเนื้อสัตว์ FAO มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 129.4 จุดในเดือนเมษายน เพิ่มขึ้น 1.6 จุด (ร้อยละ 1.2) จากเดือนมีนาคม และสูงกว่าระดับเดียวกันของปีก่อน 7.8 จุด (ร้อยละ 6.4) โดยแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ครั้งใหม่ การปรับตัวเพิ่มขึ้นดังกล่าวสะท้อนถึงราคาที่สูงขึ้นในเกือบทุกประเภทของเนื้อสัตว์ ยกเว้นราคาเนื้อแกะ ซึ่งทรงตัวโดยรวม ราคาสัตว์เนื้อโดยเฉพาะราคา**เนื้อวัว**ปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงสุดใหม่ โดยได้รับแรงสนับสนุนจากราคาเสนอส่งออกที่สูงขึ้นในบราซิล ท่ามกลางอุปทานโคพร้อมเชือดที่มีจำกัด อันเป็นผลจากกระบวนการฟื้นฟูฝูงปศุสัตว์ที่ยังดำเนินอยู่ นอกจากนี้ ความต้องการในตลาดระหว่างประเทศที่ยังแข็งแกร่ง โดยเฉพาะจากจีน ซึ่งโคเวตนาเข้าภายใต้กรอบมาตรการปกป้องทางการค้าใหม่ระยะเวลา 3 ปี ถูกใช้เต็มอย่างรวดเร็ว ก็เป็นอีกปัจจัยที่ช่วยหนุนราคาเนื้อวัว **ราคาเนื้อหมู**ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน โดยมีสาเหตุจากราคาในสหภาพยุโรปที่แข็งแกร่งขึ้นตามความต้องการบริโภคตามฤดูกาล แม้ว่าจะถูกชดเชยบางส่วนจากราคาที่ลดลงในบราซิล อันเนื่องมาจากอุปทานที่อยู่ในระดับเพียงพอ **ราคาสัตว์ปีก**เพิ่มขึ้น โดยได้รับแรงหนุนจากราคาเสนอขายที่สูงขึ้นในบราซิล เนื่องจากความต้องการซื้อที่แข็งแกร่งจากหลายประเทศในแอฟริกา มีมากพอที่จะชดเชยยอดขายที่ชะลอตัวในภูมิภาคตะวันออกไกล ซึ่งเผชิญข้อจำกัดด้านโลจิสติกส์และการขนส่ง ทำให้ต้องเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งผ่านทะเลแดง ขณะที่**ราคาเนื้อแกะ**โดยรวมแทบไม่เปลี่ยนแปลง โดยราคาในออสเตรเลียปรับตัวสูงขึ้นจากภาวะอุปทานเพื่อการส่งออกที่ตึงตัว แต่ถูกหักล้างด้วยราคาที่ลดลงในนิวซีแลนด์ เนื่องจากความต้องการนำเข้าจากจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลัก อ่อนตัวลง

ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์นม FAO มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 119.6 จุดในเดือนเมษายน ลดลง 1.3 จุด (ร้อยละ 1.1) จากเดือนมีนาคม แต่ยังคงต่ำกว่าระดับเดียวกันของปีก่อน 32.1 จุด (ร้อยละ 21.2) การปรับลดลงดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากราคาเนยและชีสในตลาดระหว่างประเทศที่ลดลง ซึ่งมากพอที่จะชดเชยการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของราคานมผงขาดมันเนย ขณะที่ราคานมผงเต็มมันเนยโดยรวมยังทรงตัว ราคานเนยปรับลดลงหลังจากเพิ่มขึ้นต่อเนื่องสองเดือนติดต่อกัน ขณะที่**ราคาชีส**ยังคงอยู่ในทิศทางขาลง โดยมีสาเหตุหลักจากอุปทานน้ำมันดิบที่อุดมสมบูรณ์ในสหภาพยุโรป ซึ่งอยู่ในช่วงผลผลิตตามฤดูกาลสูงสุด รวมถึงผลผลิตช่วงปลายฤดูกาลในภูมิภาคโอเชียเนียที่ออกมาสูงกว่าคาดการณ์ ปัจจัยดังกล่าวช่วยเพิ่มปริมาณครีมในตลาดและสนับสนุนการผลิตชีสให้สูงขึ้น นอกจากนี้ การแข่งขันที่รุนแรงอย่างต่อเนื่องในตลาดโลกยังเป็นแรงกดดันต่อราคา โดยเฉพาะราคาชีส ในทางตรงกันข้าม **ราคานมผงขาดมันเนย**ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจนแตะระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการนำเข้าที่แข็งแกร่งจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือ ตะวันออกไกล และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วน**ราคานมผงเต็มมันเนย**โดยรวมยังคงทรงตัว เนื่องจากการปรับลดลงของราคาในภูมิภาคโอเชียเนีย ซึ่งเกี่ยวข้องกับปริมาณสินค้าส่งออกที่มีอยู่มากและอุปสงค์ที่ซบเซาจากตลาดสำคัญ รวมถึงจีน ถูกชดเชยด้วยราคาในสหภาพยุโรปที่แข็งแกร่งขึ้น

ดัชนีราคาน้ำตาล FAO มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 88.5 จุดในเดือนเมษายน ลดลง 4.3 จุด (ร้อยละ 4.7) จากเดือนมีนาคม และลดลงมากถึง 23.8 จุด (ร้อยละ 21.2) เมื่อเทียบกับระดับเดียวกันของปีก่อน การปรับลดลงในเดือนเมษายน มีสาเหตุหลักจากการคาดการณ์ว่าอุปทานน้ำตาลโลกในฤดูกาลปัจจุบันจะอยู่ในระดับเพียงพอ โดยได้รับแรงสนับสนุนจากแนวโน้มผลผลิตที่ดีขึ้นในประเทศผู้ผลิตสำคัญของเอเชีย โดยเฉพาะจีนและไทย นอกจากนี้ การเริ่มต้นฤดูเก็บเกี่ยวใหม่ในพื้นที่เพาะปลูกหลักทางตอนใต้ของบราซิล ภายใต้อากาศที่เอื้ออำนวย ยังเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลให้ราคาน้ำตาลในตลาดระหว่างประเทศปรับตัวลดลงโดยรวม

4. การดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญของ สปช.โรม

สปช.โรม มีการประชุมในเดือนเมษายน 2569 จำนวน 17 การประชุม โดยมีการประชุมที่สำคัญ ได้แก่

4.1 การประชุมสมัชชา FAO ประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia and Pacific Regional Conference: APRC)

ครั้งที่ 38 ระหว่างวันที่ 20-24 เมษายน 2569 ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม นางสาวปทุมวดี อิมทั้ว อัครราชทูต (ฝ่ายเกษตร) และผู้แทนถาวรไทยประจำ FAO/IFAD/WFP ณ กรุงโรม เข้าร่วมการประชุมสมัชชา FAO ประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 38 โดยมีนางสาวนฤมล สงวนวงศ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย โดยการประชุมฯ ประกอบด้วย 2 การประชุม ได้แก่

1) การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ระหว่างวันที่ 20-21 เมษายน 2569 ทั้งนี้ การประชุมมีวาระสำคัญ อาทิ สถานการณ์อาหารและการเกษตรในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก การเสริมสร้างความยืดหยุ่นของระบบเกษตรและอาหารการวิเคราะห์แนวโน้มเชิงยุทธศาสตร์ และการเชื่อมโยงมาตรฐานสุขอนามัยพืชกับระบบความปลอดภัยอาหาร โดยประเทศสมาชิกมีเป้าหมายร่วมกันในการเปลี่ยนผ่านระบบเกษตรและอาหาร (Agrifood Systems Transformation) ให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และยั่งยืนมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี และการใช้นวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก แนวทางดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มุ่งเน้น “เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนของเกษตรกรไทย” เพื่อสร้างความยืดหยุ่นและรองรับความผันผวนของปัจจัยภายนอก ความท้าทายจากวิกฤตเศรษฐกิจ และความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ โดยรองปลัดฯ นฤมล ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของ “สุขภาพดิน” ในฐานะรากฐานของความมั่นคงทางอาหาร พร้อมชี้ให้เห็นถึงความท้าทายจากปัญหาดินเสื่อมโทรมและความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย โดยประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายสำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเสริมสร้างอำนาจต่อรองของเกษตรกร ควบคู่กับการส่งเสริมเกษตรสีเขียว (Go Green) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ร่วมกับการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานแบบ “From Farm to Market” โดยบูรณาการมาตรการสุขอนามัยพืชและระบบความปลอดภัยอาหารให้สอดคล้องกันตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การแปรรูปจนถึงการตลาดและการส่งออก เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีคุณค่า และราคาเหมาะสม โดยยึดตามกรอบมาตรฐานสากล อาทิ มาตรการสุขอนามัยพืช และมาตรฐาน Codex ควบคู่กับการดำเนินมาตรการในประเทศ นอกจากนี้ ในด้านการลงทุน ไทยได้ส่งเสริมการเงินแบบผสมผสาน (blended finance) และความร่วมมือรัฐ-เอกชน โดยโครงการ “Thai Rice: Strengthening Climate-Smart Rice Farming Project” สนับสนุนเกษตรกรมากกว่า 250,000 ราย ผ่านสินเชื่อผ่อนปรนของ ธ.ก.ส.

2) การประชุมระดับรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 23-24 เมษายน 2569 รองปลัดฯ นฤมลฯ ได้กล่าวถ้อยแถลงแสดงจุดยืนของประเทศไทยในการขับเคลื่อนภาคเกษตรอย่างยั่งยืน โดยเน้นความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงทางอาหาร คุณภาพชีวิตเกษตรกร และการดูแลสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการนำเสนอ 4 วาระสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ (1) การพลิกโฉมระบบเกษตรอาหาร (Agrifood System Transformation) ให้มีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้ และพร้อมรับมือทุกความท้าทาย (2) การส่งเสริมการเกษตรที่ปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ (Climate-Resilient Agriculture) เพื่อรับมือความผันผวนจากปัจจัยต่าง ๆ (3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรรายย่อยผ่านโอกาสทางเศรษฐกิจ และ (4) การขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Smart Farming) และการใช้การจัดการฐานข้อมูล (Data-driven Agriculture)

4.2 การประชุม Joint Meeting of the FAO Council, IFAD Executive Board และ WFP Executive Board ครั้งที่ 9 วันที่ 27 เมษายน 2569 นางสาวปทุมวดี อิ่มทั่ว อัครราชทูต (ฝ่ายเกษตร) และผู้แทนถาวรไทยประจำ FAO/IFAD/WFP และผู้แทนสปช.โรม เข้าร่วมการประชุมร่วมของ Rome Based Agencies (FAO, IFAD และ WFP) ครั้งที่ 9 ณ สำนักงานใหญ่ WFP กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี โดยการประชุมครั้งนี้มุ่งหารือแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง 3 หน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติ ณ กรุงโรม ได้แก่ FAO, IFAD และ WFP (Rome Based Agencies: RBAs) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการในระดับโลก โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย การดำเนินงานภาคสนาม และการสนับสนุนประเทศสมาชิกให้สามารถรับมือกับความท้าทายด้านอาหารที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นสำคัญ ได้แก่ แนวทางบูรณาการทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และกลไกการดำเนินงานของทั้ง 3 หน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การให้ความเห็นต่อร่างเอกสาร Blueprint ซึ่งเสนอแนวทางในการทำงานร่วมกันของ RBAs ในระดับโลกและระดับประเทศ รวมถึง การบูรณาการความร่วมมือของทั้ง 3 หน่วยงานในโครงการอาหารในโรงเรียน (School Meals Programme) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทั้งห่วงโซ่ คุ่มค่า และยั่งยืนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG 4) ผ่านการพัฒนาโครงการอาหารในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงช่วยยกระดับภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน แต่ยังมีส่วนสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในระยะยาว รวมทั้งช่วยสนับสนุนรายได้ของเกษตรกรในฐานะแหล่งผลิตอาหาร เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน และเพิ่มความยั่งยืนของระบบอาหารในภาพรวม ทั้งนี้ ประเทศไทยเข้าร่วม School Meal Coalition ตั้งแต่ ปี 2022 เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าวในการช่วยขับเคลื่อนระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืน

4.3 การประชุมสภามন্ত্রী (FAO Council) ครั้งที่ 180 วันที่ 28 เมษายน 2569 นางสาวปทุมวดี อิ่มทั่ว อัครราชทูต (ฝ่ายเกษตร) และผู้แทนถาวรไทยประจำ FAO/IFAD/WFP และทีมสพช.โรม เข้าร่วมการประชุมสภามন্ত্রী (FAO Council) ครั้งที่ 180 ณ สำนักงานใหญ่ FAO กรุงโรม เพื่อติดตามสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเส้นทางการค้าและโซ่อุปทานอาหารและพลังงานโลก โดยผู้อำนวยการใหญ่ FAO (Dr. Qu Dongyu) ได้กล่าวถึงความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหารจากความตึงเครียดในช่องแคบฮอร์มุซและความขัดแย้งในตะวันออกกลาง พร้อมเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับ มาตรการเชิงนโยบาย การประสานงานระหว่างประเทศ และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ประเทศที่ได้รับผลกระทบ ซึ่ง FAO Chief Economist (Mr. Maximo Torero) ได้นำเสนอผลกระทบทางเศรษฐกิจและความมั่นคงด้านอาหารจากความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยชี้ให้เห็นว่าผลกระทบดังกล่าวไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการหยุดชะงักของตลาดปุ๋ยและพลังงานทั่วโลก รวมถึงผลกระทบต่อราคาข้าวของไทยซึ่งอาจปรับตัวสูงขึ้นประมาณร้อยละ 3 นอกจากนี้ยังรายงานว่าการปิดกั้นหรือรบกวนเส้นทางการค้าสำคัญ อาทิ ช่องแคบฮอร์มุซ อาจทำให้เกิดความเสี่ยต่อความมั่นคงด้านอาหารในประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยและพลังงานอย่างสูง ทั้งนี้ FAO ได้แนะนำให้ประเทศสมาชิกเตรียมแผนฉุกเฉิน เพิ่มความหลากหลายของเส้นทางการนำเข้า และติดตามตลาดปุ๋ยและอาหารอย่างใกล้ชิด โดยที่ประชุมได้พิจารณาผลกระทบจากสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย โดยที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของช่องแคบฮอร์มุซ เส้นทางยุทธศาสตร์สำคัญในการส่งออกพลังงานและปุ๋ยซึ่งมีผลต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์และความมั่นคงด้านอาหารทั่วโลก รวมถึงเรียกร้องให้ FAO จัดทำรายงานวิเคราะห์สถานการณ์และรายงานประเทศสมาชิกทราบ พร้อมกับการพัฒนา early warning system เพื่อประเทศสมาชิกสามารถจัดการบริหารความเสี่ยงได้ทันท่วงที

